

Groen erfgoed moet de aandacht krijgen die het verdient

Afgelopen jaar werd de Vakgroep van Erfgoedhoveniers opgericht. Op 19 januari organiseerde deze vakgroep een informatiebijeenkomst in Amerongen. Wat was er een geschiktere plaats dan het kasteel in deze woonplaats aan de voet van de Utrechtse Heuvelrug om met anderen de passie voor het groene erfgoed te delen?

Eigenaren van historische buitenplaatsen hebben altijd al moeite gehad om het hoofd boven water te houden. Om de toekomst van de overgebleven particuliere historische buitenplaatsen veilig te stellen werd in 1973 de Stichting tot behoud van Particuliere Historische Buitenplaatsen opgericht. Nog niet zo lang geleden besloot het toenmalig ministerie van Landbouw, Natuur en Voeding de subsidie aan deze stichting stop te zetten. Een dikke streep door de rekening van de vele cultuurliefhebbers die de buitenplaatsen een warm hart toedragen.

SUBSIDIE VOOR MONUMENTEN

De buitenplaatsen lijken baat te hebben bij de structuurvisie Modernisering van de Monumentenwet (de zogenaamde MOMO). In deze visie krijgt het groene erfgoed de aandacht die het verdient. Zo kunnen nu alle groene monumenten aanspraak gaan maken op een subsidie via de BRIM-regeling (Besluit Rijkssubsidie Instandhouding Monumenten). Wie daarvoor in aanmerking wil komen, moet een plan tot instandhouding van zowel het gebouw als het park daaromheen maken. Als park én gebouw de monumentenstatus hebben, is het mogelijk om subsidie aan te vragen. Als de subsidieaanvraag wordt gehonoreerd, is dat voor een periode van zes jaar.

De Vakgroep van Erfgoedhoveniers is opgericht om het groene erfgoed te bedienen. Niet alleen eigenaren van buitenplaatsen worden geholpen,

de vakgroep is ook betrokken bij begraafplaatsen, boerenerven, museumtuinen, kloostertuinen en ander erfgoed. Het gehele groene erfgoed krijgt zo een kwaliteitsimpuls, waarbij de branche een grotere verantwoordelijkheid zal gaan dragen. Een

De Vakgroep van Erfgoedhoveniers verenigt zelfstandige hoveniers die gespecialiseerd zijn in het groene erfgoed. Het beheren, onderhouden en restaureren van historische tuinen en parken is hun vak. Dit vraagt meer dan een ambachtelijk vakmanschap, ook een uitgebreide en specifieke kennis van de ontwikkelingsgeschiedenis van tuin, park of landgoed is vereist. De Erfgoedhoveniers vertalen deze kennis naar het heden zodat de toekomst van dit historische groen is gewaarborgd. Kennis in het werkveld is hierbij het motto. Door de jarenlange ervaring in combinatie met een gerichte scholing bezitten onze leden de praktische vaardigheden die voor dit bijzondere ambacht vereist zijn.

De Vakgroep van Erfgoedhoveniers verenigt zelfstandige hoveniers die gespecialiseerd zijn in het groene erfgoed. Kijk voor meer informatie op www.erfgoedhoveniers.nl.

aantal deskundige hoveniersbedrijven, die binnen dit specialistische vakgebied al hun sporen hebben verdiend, willen deze verantwoordelijkheid aangrijpen en hebben het initiatief genomen zich te verenigen in deze vakgroep.

De eerste concrete stap was de oprichting van de Vakgroep van Erfgoedhoveniers (VvE). Het ontwikkelen van een erkenningsregeling moet de tweede stap zijn. Deze erkenningsregeling borgt de kwaliteit en de kennis die vereist is. De Erfgoedhoveniers hebben een grote variëteit aan specialismen. Deze specialismen worden door middel van te ontwikkelen vakinhoudelijke modules uitgediept en doorgegeven aan een nieuwe generatie.

RESPECT EN KENNIS

“Het is noodzakelijk het onderhoud en het beheer van dit kwetsbare groene erfgoed met respect en kennis van haar historie uit te voeren”, benadrukt restauratiehovenier Paul Verkuyl, voorzitter van de vakgroep. “Kennisdeling van dit specialistische am-

bacht is een van de belangrijkste pijlers van de vakgroep en zorgt voor een toekomstige continuïteit van het vakgebied. Kennis in het werkveld is hierbij het motto waardoor de werkzaamheden op het vanzelfsprekende hoge niveau worden uitgevoerd. Het groene erfgoed is een zeer brede markt met een grote diversiteit aan opdrachtgevers. Door hun ambacht van erfgoedhovenier gezamenlijk uit te dragen zijn deze opdrachtgevers beter te bereiken. Door het verschaffen van een gewaarborgde kwaliteit aan deze opdrachtgevers zal het lidmaatschap van deze vakgroep voor elk bedrijf een meerwaarde hebben.”

“Niet alleen het maken van plannen is van groot belang om te overleven, ze moeten natuurlijk ook worden uitgevoerd”, vervolgt Kees Beelaerts van Blokland, een van de initiatiefnemers van de Vakgroep van Erfgoedhoveniers. “Zonder een goede uitvoering zal elk plan, hoe ambitieus ook, verzanden in goede bedoelingen. Juist bij het kwetsbare groene erfgoed is een goede uitvoering van groot belang.” Kees is ervaringsdeskundige. Hij heeft zelf de afgelopen decennia zijn landgoed gerestaureerd en het park in zijn oorspronkelijke vorm met de bijbehorende zichtlijnen teruggebracht. “Voor al deze monumenten is vakwerk vereist. We hebben het dan niet alleen over de vele honderden buitenplaatsen, maar ook over historische begraafplaatsen en gemeentelijke parken. Het gaat om planvoering, beoordeling (door de overheid) en uitvoering. We hebben veel specialisten nodig om een behoorlijk niveau te bereiken.” Kees is ambitieus: “Ik vind

dat er een landelijk netwerk van erfgoedhoveniers moet komen van zo'n vijftig erfgoedhoveniers. Potentiële opdrachtgevers moeten kunnen rekenen op de best mogelijke kwaliteit. Kleinere hoveniersbedrijven bieden die kwaliteit als het gaat om de uitvoering van de plannen. Het beheren, onderhouden en restaureren van historische tuinen en parken is ons vak. De medewerkers van deze bedrijven staan met hun laarzen in de modder en weten waar ze het over hebben. Ze weten hoe je leifruit moet snoeien, maar vooral hebben ze liefde voor het ambacht. Wat ze niet weten, willen ze leren."

HEILIGE HUISJES

Paul Verkuij: "Onze leden bestaan niet alleen uit all-rounders maar ook uit specialisten en restaurateurs verspreid over het gehele land. De vakgroepsleden beheersen een breed scala aan werkzaamheden. Zij

kunnen de continuïteit van een tuin waarborgen door het uitvoeren van het reguliere onderhoud en daarnaast incidentele herstelwerkzaamheden uitvoeren, zoals het restaureren van de oorspronkelijke tuinstructuur. Speciale opleidingen op het gebied van groen erfgoed moeten inzicht gaan geven in hoe je programma's in gang zet om het groen in stand te houden. Je leert over de cultuurhistorische achtergrond van buitenplaatsen. Op de manier zoals de grote Groningse tuinfilosoof Rob Leopold (1942-2005) het zo treffend uitdrukte: 'breed, integraal en door heilige huisjes heen'. Die uitspraak heeft ook Kees Beelaerts van Blokland diep aangegrepen: "We kijken in Nederland alleen maar naar kleine onderdeeljes. Hier heerst nog echt de hokjesgeest. Laat dat los en pak de integrale benadering. Dan komen we met elkaar veel verder. In het belang van ons groene erfgoed."

